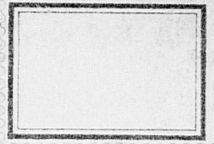

25 Jan. 83.

L. 6

ROUWZANG

1883 III, r.

VAN

F. SMIT KLEINE

MET INLEIDEND SCHRIJVEN

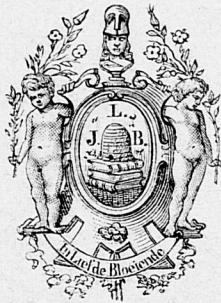
AAN DE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Jhr. Mr. C. J. C. H. VAN NISPEN TOT SEVENAER

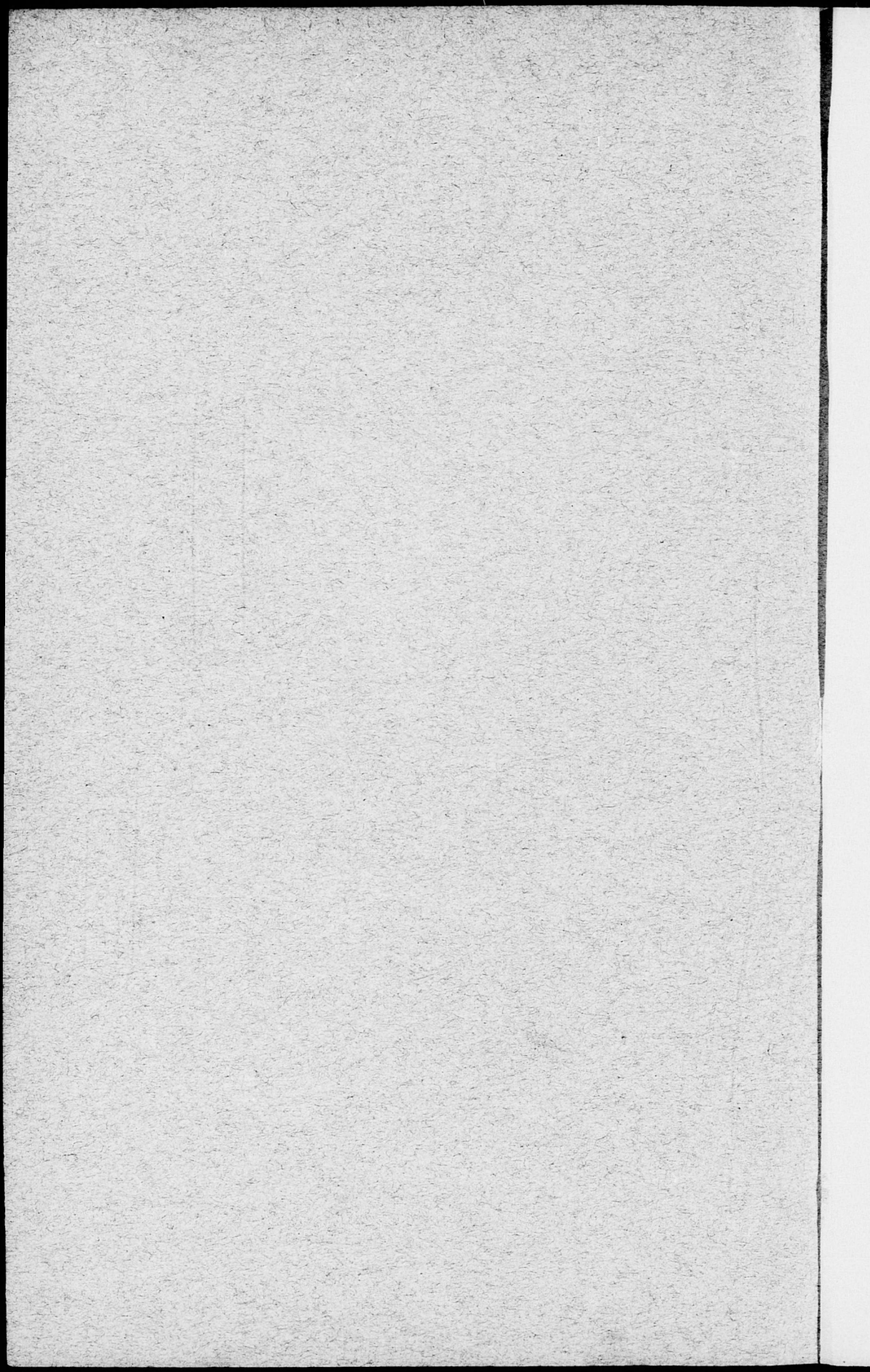
EN

Mr. J. H. L. HAFFMANS

Verzameling

UTRECHT — J. L. BEIJERS — 1883

ROUWZANG

VAN

F. SMIT KLEINE

MET INLEIDEND SCHRIJVEN

AAN DE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Jhr. Mr. C. J. C. H. VAN NISPEN TOT SEVENAER

EN

Mr. J. H. L. HAFFMANS

UTRECHT — J. L. BEIJERS — 1883

Een ander gebrek is een volslagen
gebrek aan energie.

VAN NISPEN.

Men vecht om kleinigheden, terwijl
de vijand voor de poorten is.

HAFMANS.

Den Heeren VAN NISPEN en HAFFMANS,

VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

te

's-H A G E.

HAARLEM, 8 December 1882

Mijne Heeren!

De overmoed om, tredend uit het afgebakend perk van letterkundige werkzaamheid, mij op het onbegrensd gebied der volksbelangen te bewegen, wortelt in verontwaardiging.

In de zitting van de Tweede Kamer, dd. 5 Dec. 1882, hebt Gij, beiden, mijne heeren, mijne verontwaardiging ten deele vertolkt, zoodat de kloof tusschen uwe beginselen en de mijne, anders ondempbaar, een korte poos overbrugd werd door een gemeenschappelijk vaderlandsch gevoel.

Op dien grond meen ik als staatsburger, U, volksvertegenwoordigers, de hierbij gaande versregelen beleefdelyk te mogen aanbieden.

Heb ik gefaald? — de mantel uwer liefde bedekke mijne tekortkoming!

Slaat dien ook, bid ik U, over enkele, in uwen Katholieken gedachtenkring niet passende regelen!

Nog dit worde mij vergund op te merken: een woord van den heer Haffmans, eertijds door hem in 's lands vergaderzaal geuit, heeft tusschen Dollard en Schelde wiken aangeschoten. Meermalen is het naar anderer, ook naar mijn gevoelen op de ergerlijkste wijze misbruikt. Mogen thans uw beider gezegden, als motto gebezigd, dezelfde vlucht nemen, en verre van beschimping degelijke behartiging vinden!

Met verschuldigde gevoelens van hoogachting, heb ik de eer te zijn, mijne heeren,

Uw Dw.

SMIT KLEINE.

Hollandia.

Ga, jonge grijsaard, om wiens lokken
De straalkrans blinkt der eerlijkheid,
U wuiven hermelijnen vlokken,
U klinken blijde, Nieuwjaarsklokken;
Ik volg U niet, mijn ziele schreit.
De klachten, die 'kzoo lang moest smoren
Sylvester, mag 'k U niet doen hooren.

Sylvester, ¹

Mchtig als een kloeke ceder,
Glorierijk wil ik U zien;
Jong en krachtig, fier en teder,
Dwingend Clio's strenge veder
U haar dankbren cijns te bièn!
Maar ik vinde U, neêrgeslagen.
Morrende over bittre dagen.

¹ Hier als persoonsverbeelding van den tijd.

Hollandia.

Ga, laat mij peinzen als die treuren,
 Eerwaarde! stoor mijn weemoed niet,
 't Verleden zwijmt in sombre kleuren,
 De Toekomst opent hare deuren,
 Maar zweeft in droevig-zwart verschiet;
 Mijn ziele is bitter; zij versmacht
 En hijgt naar licht in dezen nacht!

Sylvester.

Neen, spoed niet henen, droeve zuster,
 Die ik blijmoedig heb gekend;
 Ook U, verbrijzelde van harte,
 Breng ik het krachtigste cement,
 Stort uit uw leed en wees geruster,
 Stort uit den kelk der bitterheid!
 Wie balsemt zachter uwe smarte
 Dan de ongerepte majesteit
 Van hem, die sinds ontelbre jaren,
 Met stalen heugnis, eeuw aan eeuw,
 't Oneindig lijden moest bewaren,
 Voor wien 't ook smelt als lentesneeuw?!

Hollandia.

O, heilig en rechtvaardig Vorst,
 gedoog
 Dat ik mijn moegezwoegde borst,
 en 't oog

Waarin nog tranen wellen,
 niet langer kwelle.
 Wat baat de jammer? — Heldentoon
 Is thans te zwijgen als de doën.

Sylvester.

Neen spreek, ik hoor,
 ik troost U tevens.
 Met mij hoort U een heilig koor
 Chariten des gezonden levens,
 Die nimmer deinzen voor mijn staf,
 Een drietal kindren, die me omzweven,
 In wier gemoed uw klacht zal leven,
 Of haar de beitel had gedreven
 In 't marmer van een heldengraf.
 Komt hier getrouwen! open oogen
 En open harten zijn uw deel,
 Gij haat, gij overwint den logen,
 En snoert hem in uw dwanggareel.
 Nu lieflijken, neigt gunstig 't oor
 En zingt dan 't morgenlied haar voor!

Hollandia.

Eerwaarde! Gij, zusters, zijn lijfgezellinnen,
 De dag mijner hoop zonk in tastbaren nacht,
 't Onridderlijk woord, zie ik veld om mij winnen,
 De onwaardige sluwheid haar weefselen spinnen,

Waarbij de spitsvondigheid grijnzende lacht, —
En nederzijgt de Adlaar der eerlijke kracht!

*

Wat wekt thans nog geestdrift? nog heilige tranen?

- Een leening? — 't Schandaal naar het jongste bericht? —
- Een kijkspel met poppen? — Twee kempende hanen? —
- Vermolming en dwarsheid op bloeiende banen? ¹
- Gebouwen door Leo's vrijmetslaars gesticht:
Oud-kerkelijk Mysterie, voor Geuzen gedicht?! —

- Een krant met onfeilbare, hooge percenten? —
- Negotie in boeken met geldloterij? —
- Een «tramweg» met premie en met dividenden? —
- Een Billitonquaestie van centen en renten? —
- Een lezing? — een feestdrank in 'n maatschappij? —
- Een nieuw manifest van de kiesclerezij? —

- Een aanspraak van Dominé Dezen of Genen? —
- Manoeuvres in 't vuur? — of «Mamzellen Miljoen»? —
- Een nieuwe *Nana*, met gravures verschenen? —
- Ontkentnis van *Heldt*, waar de helden bij weenen? —
- Een beursspeculatie in thee of katoen? —
- Een jacht op fazanten, de duiven ten zoen? —

* * *

¹ Trein ontspringing bij Veenedaal.

— Een nieuwe Professor?.... bij stroomen geleerden
 Waarin wij verzinken in 't lage moeras,
 Die hoog ende hooger, dra hooglijkst begeerden,
 Die 't budget van land en van steden vermeerden,
 En opvoeders werden zelfs éer nog 't kompas
 Van manlijken leeftijd hun koersrichter was !

* * *

— Een nieuwe verbrokkling van hoog-liberalen? —
 — Van laag-liberalen een eeuwig verbond? —
 Mij walgen die bonden, die banden niet stalen
 Tot krachtige cirkels met gloeiende stralen,
 Die Gij, Zon der Eendracht, als zegeoffer zondt
 Aan 't kloeke bewind dat regeerkunst verstondt!

* * *

Hervormer, wiens wilskracht een morgen deed gloren,
 Karaktervol leider, onbuigbaar als staal,
 Hoogleeraar, als Wetgever-Staatsman herboren,
 Bewindsman, in wien wij een Richter verloren,
 Rechtschape als Falck, — o, beheerschte uwe taal
 Nog éénmaal de pleitzieke Binnenhofzaal!

* * *

Wat wekt thans nog vuur in het land der Bataven,
 Nu Keizer *Rijksdaalder* almachtig regeert,
 Nu de arme Javaan en Maleijer als slaven
 Den mond van de Hollandsche stiefmoeder laven,

Die, steeds onverzadigd, nog altoos begeert,
 Als hád zij van woekraars haar honger geleerd?! —

* * *

Nu troepen soldaten in Atjehsche streken
 Bestookt zijn door benden op moorden belust,
 Een staatsman van vrede, van *vrede* moet spreken,
 Wijn 't hem uit rapport en schriftuur is gebleken:
 Hersteld — (OP 'T PAPIER) — zijn de vrede en de rust,
 Al werd ook de toorts van den krijg nooit gebluscht!? —

* * *

Om U schreit mijn ziel, ja, om U, Insulinde!
 Uw jammerprofeet sprak op manlijken toon,
 Hij sprak tot uw *Keizer*, tot wie U beminden,
 Zijn stift heeft gesidderd en al uwe vrienden
 Verhieven hun stemmen en riepen: «hoe schoon!»
 Hij was maar een *Schrijver*, miskenning..... zijn oon!

* * *

En thans komt een ander ' wien de Oostersche zonne
 Niet schroeiend verdorde het edel gemoed,
 «Stelt wachters» — zoo zegt hij — «en waakt bij de bronne
 «Of weldra verstopt zij, tot modder geronnen,
 «Gewaakt dus, gewerkt dus, of eer gij 't vermoedt,
 «Ontborrelt vergif haar, besmettend uw bloed!»

* * *

' C. E. van Kesteren. Reisindruk van Java medegebracht.

Wat zal men verrichten? Wat zal men bewerken?

Ik sidder en huivring verbleekt mijn gelaat.

De helden der landzaal, de helden der kerken,

De helden der burgers, de ridders, de sterken,

Zij allen, die wachters van 't Recht in den Staat?

«Tentoonstellen» 't Oostersche staatsiegewaad! —

* * *

Mijn ridders! mijn ridders, o, zegt, waar zij blijven?!

Van Swieten, Verspijck, van der Heyden vooral,

Getuigt of de lust om maar altoos te schrijven,

Te spreken, te twisten, te vitten, te «drijven»

Ooit goeds heeft gewrocht en ooit goeds scheppen zal?! —

Helpt Gij mij aan MANNEN in zulk een verval!»

* * *

't Is tijd, meer dan tijd, nu een bent bureaucraten

Zoo driest hun besluiten den volke vertoont,

Ontzenuwd ter dood, wellicht strafbaar-verwaten

's Lands gelden verdeelt tusschen hoofd-diplomaten,

Maar de eer van mijn naam — *nu* op Borneo hoont,

En *dan* in Egypte die wandaad bebroont!

* * *

Geen kracht maar verslapping, geen leven maar kwijning

Doemt op uit spelonken der Bureaucratie,

Waar kloekheid verstikt wordt door vunze ondermijning,

En sluwe gedweeheid als hoogste verschijning,

Bekrompenheid rondspookt als grootste genie,
Hartgrondig gevloekt dan, gij Bureaucratie! ¹

* * *

Hartgrondig gevloekt, want uw maat zwol ten boorde,
(Waar toeft, groote Goden! uw Herakles toch?) ²
Toen niets uw verfoeilijke dommelzucht stoorde,
Geen prikkel van plicht of van ijver u spoorde,
Toen DE ADDER verging in uw modderig zog!
In naam der bemanning vervloek ik U nog!

Kindren, te vroeg weggenomen
Van mijn trouwen moederschoot;
Mannen, te wreed omgekomen,
Zóo lang worstlend met den dood, —
U de stroomen heete tranen,
Die mijn volk om U vergoot,
U de „Driekleur”, in wier banen
Rouwend schuldbesef U sloot.

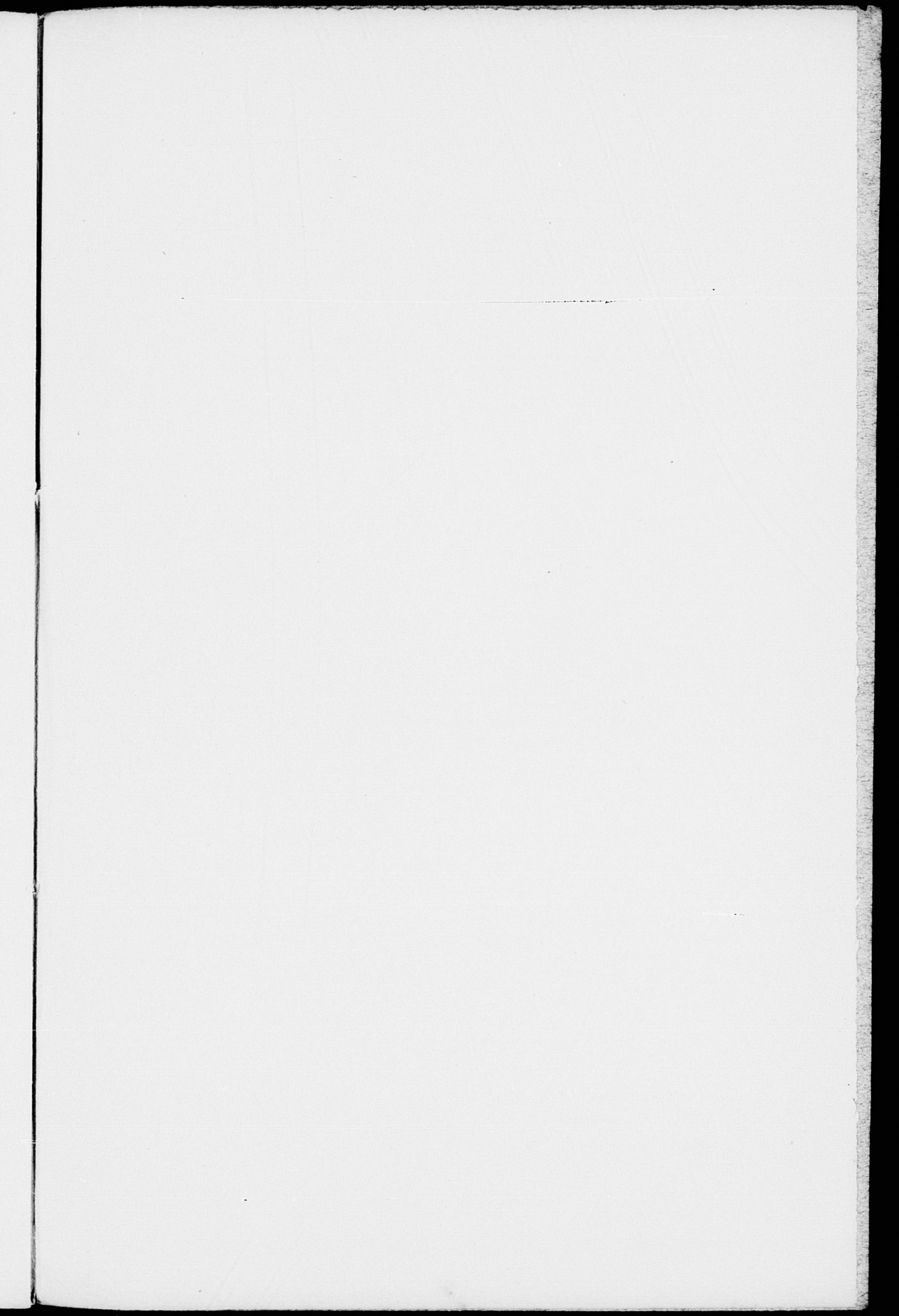
¹ Het ijzeren net of, wil men, het rif der bureaucratie; den levenden en noodwendigen deelen heb ik eertijds hulde gebracht. („*Vuurwerk*”, novelle in 1879 door den „*Spectator*” opgenomen.)

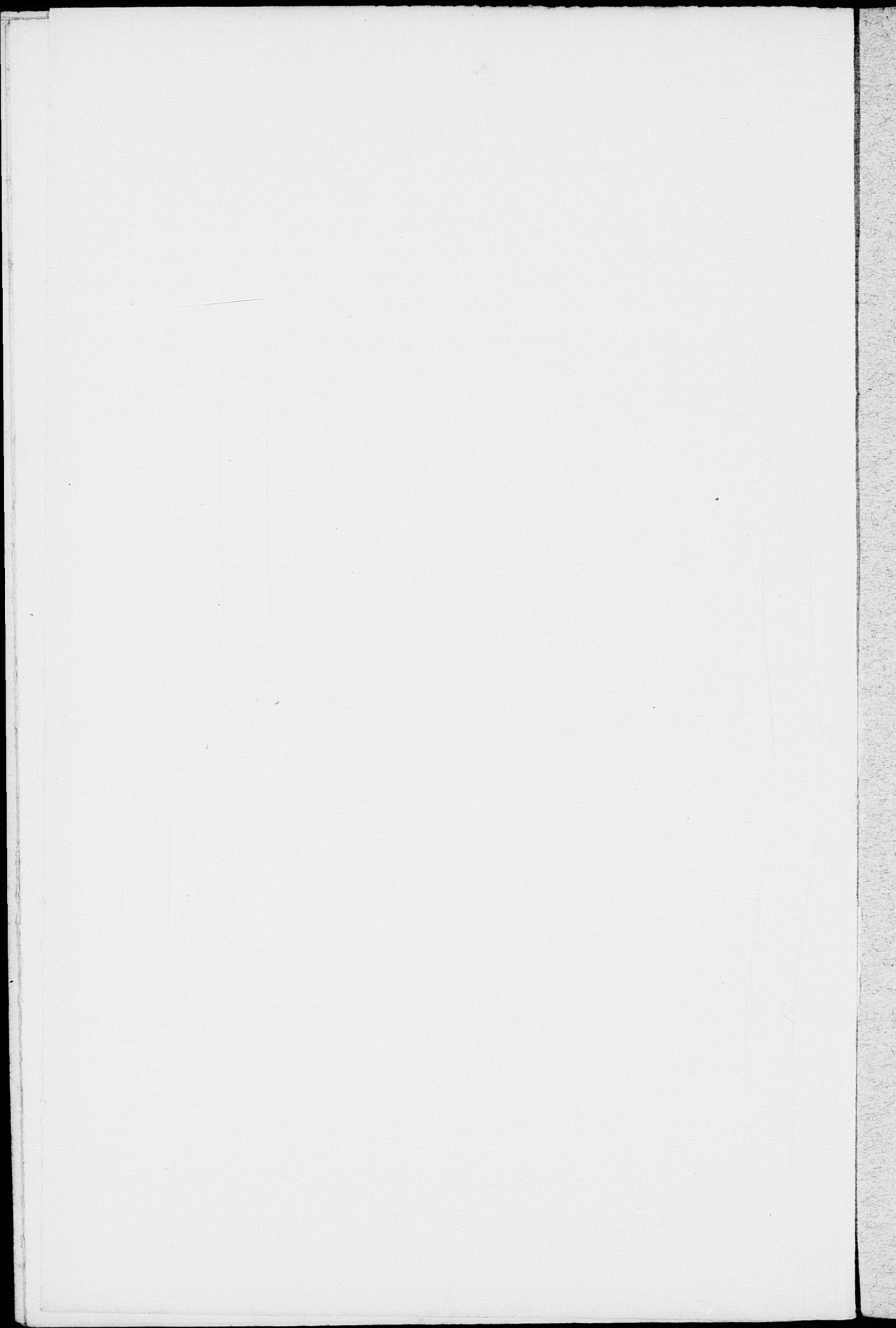
² Totdusver traden enkele Ministers als Herakles op. Zij bezemden werkelijk, maar de richting waarin zij het deden, kan aan bedenking onderhevig zijn. Wil men inderdaad schoonmaken, dan worde niet van *onderen* naar *boven*, maar van *boven* naar *onderen* gebezemd.

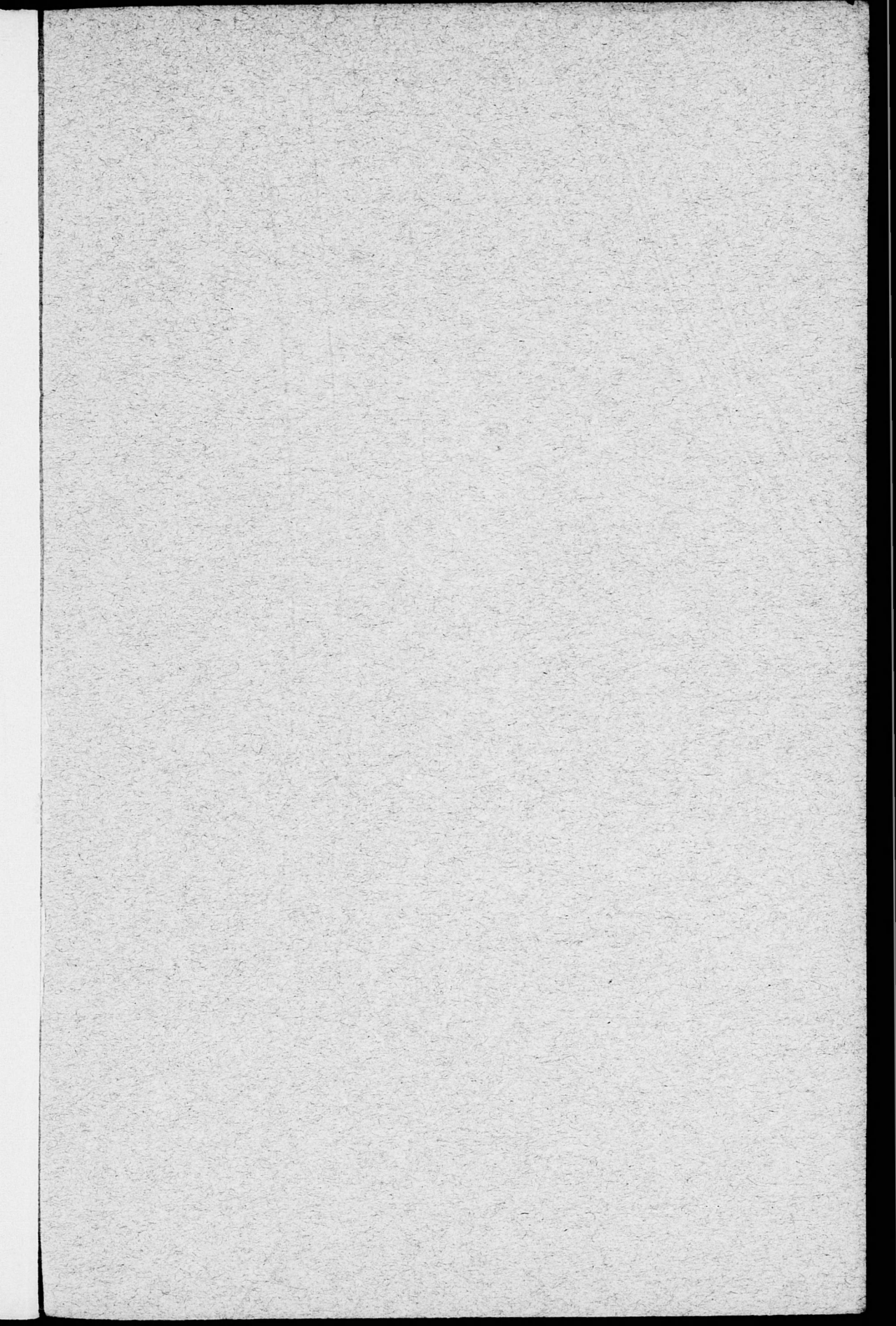
Waardigheid.

Ga dan henen,
 over steenen.
Over doornen trede uw voet,
Zalig zij die tranen weenen,
Kiemen van een frisschen moed:
Moed die 't onrecht durft belijden,
In mijn pantser voort zal strijden,
Tot hem zege of dood begroet!

57 Dec. '82.

Bij J. L. BEIJERS te Utrecht ziet het licht:

JEHOVAM

VAN

CARMEN SYLVA

DOOR

F. SMIT KLEINE.

Post 8vo. — Prijs in linnen *f* 1.50; in half kalfsleer *f* 2.50.

EEN GEBED

VAN

CARMEN SYLVA

DOOR

F. SMIT KLEINE.

Post 8vo. — Prijs *f* 1.—.